

1890-06-27

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Udateret, men iflg. poststemplerne på konvolutten afsendt 1890/06/27

Generel kommentar:

Afsendersted:

Morschach

Modtagersted:

Ribe

Omtalte personer:

Alice Hannover

Agnes Slott-Møller

Harald Slott-Møller

Johan Peter Wildenrath

Margrethe Wildenrath-Krabbe

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Hannover beder Rohde om at adressere og videresende et vedlagt brev til Slott-Møllers. Hannovers befinder sig i Schweiz, men Alice Hannover er endnu ikke helt rask, så de planlægger at tage sydpå igen til vinter. Hannover har rejst rundt i Italien, og i Milano mødtes han og Alice Hannover med Wildenrath. Her havde Hannover planlagt at fortsætte sine bestræbelser på at få Wildenrath hjem fra Frankrig, men det viser sig, at Wildenrath sælger strygende der - langt bedre end man kunne forvente i Danmark. Dertil har han på det seneste fået vældig gode anmeldelser, hvori det betones at han efterhånden kender og skildrer det sydfranske landskab bedre end de lokale kunstnere. Wildenrath mener derfor, det vil betyde et tilbageskridt i hans udvikling som kunstner at vende hjem til Danmark. Den eneste grund til at kollegerne i Danmark ikke kan se det er, at han sælger sine bedste ting nede i Frankrig. Når han alligevel klarer sig dårligt økonomisk, mener Hannover, at det skyldes hans luksuriøse livsstil. Wildenraths hustru er syg, og det har en negativ indflydelse på hans humør.

TRANSSKRIFTION

[Udskrift på konvolutten, omadresseret med anden hånd:]

Herrn Maler Johan Rohde

Nyhavn 22

Kopenhagen K

fr. Greisens Hotel

Dänemark

Ribe

[På bagsiden af konvolutten:]

Vær saa elskværdig at

sætte Adresse paa Brevet

til Møllers, som jeg

afsender med samme Post

[1]

Hotel Frohnalp. Morschach

pr. Brunnen via Luzern.

Kjære Rohde,

Hvor det er længe siden, vi har hørt fra Dem!

De kunde maaske sige det samme til mig, men

jeg har ikke haft et Øjeblik Tid før nu, da vi

har slaaet os lidt til Ro her i Schweiz. Min Kone

er bedre, men dog stadig ikke rask. Det er saa godt

som givet, hun maa til Syden igjen i kommende Vinter. Hun blev i Rom, medens jeg rejste til Parma, Modena og Venedig i 14 Dage, hvorpaa vi mødtes i Milano. Sammesteds havde vi stævnet Wildenradt og vi tilbragte nogle fornøjelige Dage sammen. Jeg fandt ham temlig uforandret, ikke en Smule mindre stolt og energisk end for fire Aar siden. Hensigten med at faa ham til Milano var naturligvis mest den, at forsøge mundtlige Overtalelsers Virkning i Retning af at faa ham hjem. Resultat i den Retning opnaaede jeg imidlertid aldeles ikke. Tværtimod! Nu, da jeg har hørt en detailleret ... Skildring af hans Liv dernede, vover jeg ikke mere at tilraade ham saa indtrængende at vende hjem. Sagen er næmlig den, at selv om han dernede sælger til meget

[2]

lave Priser, sælger han dog næsten stadig. Alt i alt har han solgt flere Hundreder Billeder; en enkelt Mand (en ikke-Kunsthandler)¹ ejer alene mellem 30 og 40 Billeder af ham. Sligt er jo utænkeligt hjemme. Og dertil kommer, at han i den seneste Tid har erhvervet sig et betydeligt Navn i Sydfrankrig. Han viste mig en Snes Anmeldelser, der enstemmig gik ud paa, at ingen forstaaer som han den sydfranske Natur, og at Ingen af de Indfødte Malere kan maale sig med ham. Selv siger han, at han først nu føler sig i Besiddelse af fuld Forstaaelse af Naturen dernede, og at det derfor vilde være ham tungt nu at sige den Farvel. Han paastaaer, at han som Kunstner er i ubetinget Fremgang. Naar vi derhjemme ikke kan indrømme det, siger han, det er fordi han i de sidste Aar ikke har haft Raad til at hjemsende sine bedste Ting, men har maattet afhænde dem i Marseille. At han alligevel økonomisk ikke kan bestaa dernede, forstaar jeg ikke, men jeg antager, han ikke har kunnet give Afkald paa visse Bekvemmeligheder, og han siger, der er dyrere dér end andet Steds. Men ulykkelig er han; navnlig troer jeg

[3]

han lider stærkt under sin Kones Sygdom og

hendes dermed følgende Luner. Der er Uger, sagde han,
hvor hun daglig spytter Blod. Derimod var han
rørende glad med sin Dreng.

Vi boer her ved Vierwaldstädtersøen. Her gjælder
for at være saare skjønt, men vi, der kommer
fra Italien, synes ikke, her er mere end net
kjønt. "Saisonen" er ikke begyndt endnu; vi boer
næsten ene og meget ensomt paa et stort Hotel.
Om otte Dage tager vi herfra. Jeg skal endnu se
Gallerierne i Basel, Karlsruhe, Stuttgart og
Darmstadt og opholde mig nogle Dage i Berlin.
Om 14 Dage eller 3 Uger er vi saa hjemme
igjen efter at have været 5 Maaneder borte.
Hvis De vil være rigtig god imod os, skriver
De til os her til Morschach eller til
Karlsruhe poste restante. Lad os høre, hvad
De tager Dem for. Hvor er Møllers, fra hvem
vi i et Fjerdingaar ikke har hørt et Ord.
Med venlige Hilsener fra min Kone,
Deres hengivne
Emil Hannover

¹ Denne samler er pt. uidentificeret.



Herrn Maler Johan Rohde.

~~Mysen 22~~

~~Kopenhagen K~~

fr. Greisens Hotel

Dänemark

Ribe

41

33.

de kan elskværdig at
sætte Adresse paa Brevet
til Møllers, som is
afsender med samme Post



Kjære Rohde,

Hotel Hohentalp. Morsbach
ps. Bräunnen via Lützern.

Hvor det er lang tid, vi har hørt fra Dem!
De kunde maaske sige det samme til mig, men
jag har ikke haft et øjeblik Tid for mig, da vi
har slæbt os lidt til Ro her i Schweiz. min Kone
er bedre, men dog stadig ikke rask. Det er saa godt
som godt, hviil naar til Tyskland igjen i kommende
Vinter. Hun blev i Rom, medens jeg rejste til Parma,
modena og Venedig i 14 Dage, hvorefter vi mødtes i
milano. Sammensteds havde vi støvnet Wilsenrath
og vi tilbragte nogle fornøjelige Dage sammen. Jeg fandt
ham temlig imponeret, ikke en Smule mindre
stolt og energisk end for fire Aar siden. Hensigten
med at faa ham til Milano var naturligvis mest
den, at forsøge umiddelbar Overtalelses Virkning i
Retning af at faa ham hjem. Resultatet i den
Retning opnaaede jeg imidlertid aldeles ikke. Tvært
imod! Nu, da jeg har hørt en Detailleret ~~der~~ Skildring
af hans Liv dernede, hvor jeg ikke mere at tilraade
ham saa indtrængende at vende hjem. Sagen er
namlig den, at selv om han dernede selvsig til meget

lave Priser, sælge ham dog næsten stadig. Altså i alt
har han solgt flere Hundreder Billeder; en enkelt
mand (en ikke-Kunsthandler) ejer alene mellem 30-
40 Billeder af ham. Sigt er jo utænkeligt ligemeget.
Og det kan komme, at man i den seneste Tid har
erhvervet sig et betydeligt Navn i Sydfrankrig. Han
viste mig en Dues Anmeldelse, der erstemmer sig
til på, at ingen forstaaer som ham den sydfranske
Maler, og at ingen af de Indfødte Malere har
maakt sig med ham. Selv siger han, at han først
nå føler sig i Besiddelse af fuld Forstaaelse af Naturen
dermed, og at det ^{derfor} vilde være ham kært nu at sige
den Færd. Han paastaaer, at man som Kunstner
er i ubetinget Fremgang. Naar vi derhjemme ikke
kan indrømme det, siger han, det er fordi han i
de sidste Aar ikke har haft Raad til ^{af} hjemsende
sine bedste Ting, men har maattet afhaende dem i
Marseille. At han alligevel økonomisk ikke kan
bestaa dermed, forstaaer vi ikke. Men vi antager,
han ikke har kunnet give afkald på visse
Bekvemmeligheder, og han siger, der er Dyrere der end
andst Steds. Men utvivlsomt er han; navnlig troer vi

han liden stærkt under sin Kones Sygdom og
hendes dermed følgende Liden. Der er Ugen, sagde han,
hvor hun daglig spyttede Blod. Derimod var han
næsten glad med sin Drenge.

Vi boer her ved Vierwaldstattersöen. Her gjælder
for at være saare skjønt, men vi, der kommer
fra Italien, synes ikke, her er mere end ret
skjønt. "Saisonen" er ikke begyndt endnu; vi boer
næsten ene og meget ensomt paa et stort Hotel.
Om otte Dage tager vi herfra. Vi skal endnu se
Gallerierne i Basel, Karlsruhe, Stuttgart og
Darmstadt og opholde mig nogle Dage i Berlin.

Om 14 Dage eller 3 Uger er vi saa begjære
igjen efter at have været 5 Maanedes borte.
Hvis De vil være rigtig god mod os, skriv
De til os her til Mordech eller til
Karlsruhe poste restante. Lad os høre, hvad
De tager Dem for. Hvor er Möller, fra hvem
vi i et Heftingaar ikke har hørt et Ord.
Med venlige Hilsener fra min Kone,

Deres hengivne
Emil Mannovist